

നാളികേരാധിഷ്ഠിത വ്യവസായ സംരംഭങ്ങളിലൂടെ വനിത ശാക്തീകരണം

സി. തമ്പാൻ, എസ്. ജയശേഖർ, കെ.പി. ചന്ദ്രൻ, കെ. മുരളീധരൻ

കാർഷിക മേഖലയിലും സാങ്കേതികവിദ്യ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നതിലും വിപണന, സംസ്കരണ രംഗത്തും ഭക്ഷ്യസംസ്കരണത്തിലും കർഷക തൊഴിലാളി മേഖലയിലും വനിതകളുടെ പങ്കിന് അംഗീകാരം നൽകേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകത ഇന്ത്യയുടെ ദേശീയ കാർഷിക നയത്തിൽ എടുത്ത് പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഗ്രാമീണ വനിതയുടെ വരുമാനമാർഗ്ഗത്തിൽ സുസ്ഥിരമായ അഭിവൃദ്ധി ഉണ്ടാക്കുന്നതിനായി വായ്പാ സൗകര്യം, തൊഴിലവസരങ്ങൾ, സംരംഭ വികസനം, വരുമാന വർദ്ധനവിനുള്ള അവസരങ്ങൾ എന്നിവ വർദ്ധിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. കാർഷിക മേഖലയിലെ വനിതകൾ കാർഷിക സാങ്കേതിക വിദ്യ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനും പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നതിലും മികച്ച നേട്ടങ്ങളുണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഗ്രാമീണ വനിതകൾക്ക് സാശ്രയ സംഘങ്ങൾ രൂപീകരിച്ച് കാർഷികാധിഷ്ഠിത സൂക്ഷ്മ സംരംഭങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനും അതുവഴി തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനും വരുമാനം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും വിവിധ കാർഷിക പരിപാടികൾ സൗകര്യമൊരുക്കി.

ഗ്രാമീണ മേഖലയിൽ തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനും വരുമാനം ഉണ്ടാക്കുന്നതിനും തെങ്ങിന് അദിതീയ സ്ഥാനമാണു ഉള്ളത്. നമ്മുടെ രാജ്യത്ത് ഒരു കോടിയോളം ജനങ്ങളാണ് ഉപജീവനത്തിനായി തെങ്ങിനെ ആശ്രയിക്കുന്നത്. കൊപ്ര നിർമ്മാണം, വെളിച്ചെണ്ണ നിർമ്മാണം, കയർ നിർമ്മാണം എന്നിവയിലും ഒരു പരിധിവരെ തുൾതേങ്ങ വ്യവസായത്തിലുമാണ് ഗ്രാമീണ മേഖലയിലെ ആയിരക്കണക്കിന് പാവപ്പെട്ട ജനങ്ങൾ തൊഴിലിനും വരുമാനത്തിനുമായി ആശ്രയം കണ്ടെത്തുന്നത്.

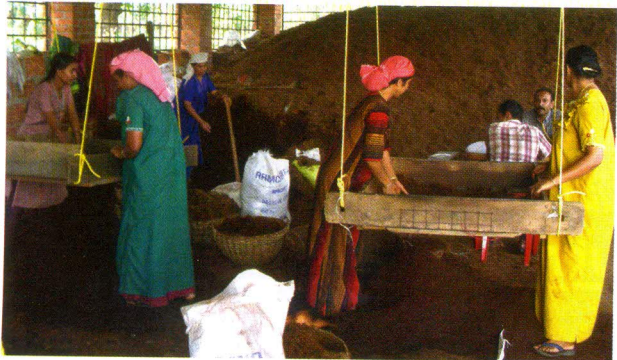
തേങ്ങ കാമ്പ്, തൊണ്ട, ചിരട്ട, തടി, തേങ്ങാവെള്ളം, ഓല തുടങ്ങി തെങ്ങിന്റെ എല്ലാ ഭാഗങ്ങളിൽ നിന്നും തന്നെ മുഖ്യവർദ്ധിത ഉൽപ്പന്നങ്ങളുണ്ടാക്കി ഗ്രാമീണവനിതകൾക്ക് വരുമാനം ഉണ്ടാക്കാനും തൊഴിൽ കണ്ടെത്താനും സാധിക്കും. കയർ മേഖലയിലാകട്ടെ 6.4 ലക്ഷത്തിലധികം പേർ ജോലി ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ഇവരിൽ ഭൂരിപക്ഷവും ഗ്രാമീണ മേഖലയിൽ നിന്നുള്ള സമൂഹത്തിലെ സാമ്പത്തികമായി പിന്നോക്കം നിൽക്കുന്ന വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ടവരാണ്. തൊണ്ടിൽ നിന്ന് ചകിരി വേർപെടുത്തുന്നതിലും കയർ ഉണ്ടാക്കുന്നതിലും ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന തൊഴിലാളികളിൽ 80 ശതമാനവും സ്ത്രീകളാണ്.

കേരളത്തിലെ കയർ വ്യവസായ രംഗത്ത് മാത്രം 4 ലക്ഷത്തിലേറെപേർ ജോലി ചെയ്യുന്നതിൽ 3.25 ലക്ഷവും സ്ത്രീകളാണ്.

‘ദരിദ്രഗ്രാമീണ സമൂഹത്തിൽ സുസ്ഥിര നാളികേരാധിഷ്ഠിത വരുമാനം ഉണ്ടാക്കുവാൻ അനുയോജ്യമായ സാങ്കേതികവിദ്യ വികസിപ്പിക്കുക’ എന്ന കോജെന്റ് പദ്ധതിയിൽ പറയുന്നത് പദ്ധതിയ്ക്ക് കീഴിലെ സംഘടനകളിൽ പ്രവർത്തിച്ചിരുന്ന വനിതാ അംഗങ്ങൾ കൊപ്രയിൽ നിന്ന് ലഭിച്ചിരുന്ന അവരുടെ മുൻകാല വരുമാനത്തെ അപേക്ഷിച്ച് ഉയർന്ന മുഖ്യവർദ്ധിത നാളികേരോൽപ്പന്നങ്ങൾ നിർമ്മിച്ച് വിപണനം ചെയ്യുന്നതിലൂടെ അവരുടെ വരുമാനത്തിൽ അഞ്ചിരട്ടി വർദ്ധനവ് ഉണ്ടാക്കിയെന്നാണ്. തൊഴിൽ രഹിതരായിരുന്ന ഗ്രാമീണ വനിതകൾക്ക് പദ്ധതി നടത്തിപ്പ് വഴി ലഭ്യമായ തൊഴിലവസരങ്ങളിലൂടെ ആത്മാഭിമാനം വർദ്ധിക്കുകയും സാമ്പത്തികവും സാമൂഹികവുമായ ശാക്തീകരണം ഉണ്ടാകുകയും ചെയ്തു.

പൊതുവേ കൊപ്ര, വെളിച്ചെണ്ണ, ചിരട്ടക്കരി, ടോയ്ലറ്റ് സോപ്പ്, നാളികേരാധിഷ്ഠിത ഭക്ഷ്യോൽപ്പന്നങ്ങൾ, കയർ, വെർജിൻ വെളിച്ചെണ്ണ എന്നിവ നിർമ്മിക്കുന്ന സൂക്ഷ്മ സംരംഭങ്ങളാണ് പ്രധാനപ്പെട്ട സംരംഭങ്ങൾ എന്ന് സംസ്ഥാന ദാരിദ്ര്യ നിർമ്മാർജ്ജന പ്രൊജക്ടായ കുടുംബശ്രീ മിഷന്റെ കീഴിലുള്ള യൂണിറ്റുകളെ വിശകലനം ചെയ്താൽ മനസ്സിലാക്കാം. വെളിച്ചെണ്ണ ഉൽപ്പാദിപ്പിച്ച് വിപണനം ചെയ്യുന്ന വനിതാ സാശ്രയ സംഘങ്ങളുടെ കേരശ്രീ യൂണിറ്റുകൾ കേരാധിഷ്ഠിത സൂക്ഷ്മ സംരംഭങ്ങളുടെ എണ്ണത്തിൽ പ്രഥമ സ്ഥാനത്ത് നിൽക്കുന്നു. നാളികേര ബോർഡിന്റെ തെങ്ങിന്റെ ചങ്ങാതിക്കൂട്ടം പരിശീലനപരിപാടി തൊഴിൽ രഹിതരായ ഗ്രാമീണ യുവതികൾക്ക് മെച്ചപ്പെട്ട വരുമാനവും ഉപജീവനമാർഗ്ഗവും ലഭിക്കുന്നതിന് വഴിയൊരുക്കി. പരിശീലനം നേടിയ 5250 പേരിൽ 390 പേർ വനിതകളായിരുന്നു.

കുടുംബശ്രീ യൂണിറ്റുകളെ കൂടാതെ സംസ്ഥാനത്ത് മറ്റ് ചില ഏജൻസികൾ നടപ്പിലാക്കുന്ന പ്രത്യേക പദ്ധതികൾക്ക് കീഴിലും നാളികേരാധിഷ്ഠിത സൂക്ഷ്മസംരംഭങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട്. കോഴിക്കോട് ജില്ലയിലെ പേരാമ്പ്രയിൽ 2003 മുതൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന സുഭിക്ഷയുടെ വിജയഗാഥ അവയിൽ മികച്ച് നിൽക്കുന്നു. സുഭിക്ഷ 700 വനിതാ

ചകിരിച്ചോർ കമ്പോസ്റ്റ് നിർമ്മാണ യൂണിറ്റ്

കമ്പോസ്റ്റ് യൂണിറ്റിലെ അംഗങ്ങൾ

കമ്പോസ്റ്റ് ശേഖരിക്കുന്നു പായ്ക്ക് ചെയ്ത കമ്പോസ്റ്റ്

സ്വാശ്രയസംഘങ്ങളുടെ ഫെഡറേഷനാണ്. നാളികേര ഉൽപന്നങ്ങളുടെ ഉൽപാദനവും വിപണനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഇതിലെ 7000 അംഗങ്ങൾ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. സുഭിക്ഷ നാൽപ്പത്തിയൊന്നോളം മുല്യവർദ്ധിത നാളികേരോൽപന്നങ്ങൾ ഉൽപാദിപ്പിച്ച് വിപണനം ചെയ്യുന്നുണ്ട്. സുഭിക്ഷയുടെ വാർഷിക വിറ്റുവരവ് 43.75 കോടി രൂപയും വാർഷിക ആദായം 16.68 കോടി രൂപയുമാണ്. ഒരു കുടുംബത്തിന് 25140 രൂപ വാർഷിക വരുമാനം പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

സംസ്ഥാനത്ത് വനിതാ സ്വാശ്രയസംഘങ്ങളുടെ കീഴിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന നാളികേരയിഷ്ടിത സൂക്ഷ്മ സംരംഭങ്ങളിൽ ഭൂരിപക്ഷവും 2002 മുതലാണ് പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചതെന്ന് കാണാം. ഒരു നാളികേരയിഷ്ടിത സൂക്ഷ്മസംരംഭ യൂണിറ്റിൽ ശരാശരി 8 അംഗങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നു. ഇവരിൽ ഭൂരിപക്ഷവും 35-45 വയസ്സ് പ്രായമുള്ളവരാണ്. 98 ശതമാനം പേർ സാക്ഷരരും അവരിൽതന്നെ 48 ശതമാനം പത്താം ക്ലാസ്സ് വിദ്യാഭ്യാസമുള്ളവരുമാണ്. കാര്യക്ഷമമായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന നാളികേരയിഷ്ടിത സൂക്ഷ്മ സംരംഭങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ പ്രധാനമായും സുഭിക്ഷയിൽ നിന്നും കുടുംബശ്രീയിൽ നിന്നുമാണ് ലഭ്യമാണ്. കേന്ദ്ര തോട്ടവിള ഗവേഷണ സ്ഥാപനം, നാളികേര വികസനബോർഡ്, കുടുംബശ്രീ എന്നീ ഏജൻസികളാണ് നാളികേരയിഷ്ടിത സൂക്ഷ്മ സംരംഭങ്ങളിൽ വനിതാസ്വാശ്രയസംഘങ്ങൾക്ക് പരിശീലനം നൽകിയത്. തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ, കുടുംബശ്രീ പദ്ധതി, നാളികേര വികസന ബോർഡ് എന്നിവ സ്വാശ്രയ സംഘങ്ങൾക്ക് ധനസഹായവും പ്രോത്സാഹനവും നൽകി. വെർജിൻ വെളിച്ചെണ്ണ യൂണിറ്റ് തുടങ്ങുവാനാണ് എറ്റവുമധികം നിക്ഷേപം വേണ്ടിവരുന്നത്. സ്വാശ്രയ സംഘങ്ങളുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ സാമ്പത്തിക ശാക്തീകരണം, ഉയർന്ന ആത്മാഭിമാനം, ആത്മ വിശ്വാസം, കുടുംബത്തിൽ അധികാര വർദ്ധന, മെച്ചപ്പെട്ട സാമൂഹ്യ സമ്പർക്കം, മെച്ചപ്പെട്ട ആശയവിനിമയശേഷി എന്നിവയാണ് യൂണിറ്റുകളിലൂടെ ലഭിച്ച പ്രയോജനങ്ങൾ. ഉൽപന്ന വിപണനത്തിൽ നേരിടേണ്ടി വന്ന ബുദ്ധിമുട്ടാണ് നാളികേരയിഷ്ടിത സൂക്ഷ്മസംരംഭങ്ങൾ നടത്തുമ്പോൾ അഭിമുഖീകരിക്കുന്ന ഏറ്റവും പ്രധാന പ്രശ്നം.

വനിത സ്വാശ്രയ സംഘങ്ങൾക്ക് കീഴിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന നാളികേരയിഷ്ടിത സൂക്ഷ്മ സംരംഭങ്ങൾ അവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് പ്രവർത്തിക്കുന്ന വനിതകളുടെ ശാക്തീകരണത്തിൽ പ്രധാന പങ്ക് വഹിച്ചുവെന്ന് നിസ്സംശയം പറയാം. സാമ്പത്തിക അഭിവൃദ്ധിക്ക് പുറമേ വേറെയും ചില പ്രയോജനങ്ങൾ ഉണ്ടായി. പ്രചോദനത്തിലും, അഭിലാഷത്തിലുമുണ്ടായ വ്യാപ്തി,

അധികാരസ്ഥാനത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഭയം മറികടക്കൽ, സ്വന്തം കഴിവുകളിലുള്ള വിശ്വാസം, കുടുംബത്തിലെ വിഭവങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്നതിൽ അവകാശം, തീരുമാനങ്ങൾ കൈക്കൊള്ളുന്നതിൽ പങ്കാളിത്തം എന്നിവ അവയിൽ ചിലതാണ്. പക്ഷേ; നാളികേരയിഷ്ടിത സൂക്ഷ്മസംരംഭങ്ങൾ സുസ്ഥിരമാക്കുന്നതിന് സ്ത്രീകൾക്ക് സാങ്കേതികവിദ്യ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനും വായ്പ ലഭിക്കുന്നതിനുമുള്ള സൗകര്യങ്ങളും, സംരംഭം സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള കഴിവുകളും മെച്ചപ്പെടണം. വനിത സംഘടനകളിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നതും, വനിത ശാക്തീകരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് കൂടുതൽ വ്യാപകമായ കഴിവുകളുള്ള മറ്റ് സംഘടനകളുമായി സഹവർത്തിത്വം ഉണ്ടാക്കുന്നതും പ്രാധാന്യമർഹിക്കുന്നു.

ചകിരിച്ചേർ കമ്പോസ്റ്റ് ഉൽപാദിപ്പിച്ച് വിപണനം ചെയ്യുന്ന സൂക്ഷ്മസംരംഭം നടത്തുന്ന വനിതാ സ്വാശ്രയസംഘത്തിന്റെ വിജയഗാഥ

കോഴിക്കോട് ജില്ലയിലെ കാവിലുംപാറയിൽ 1999ൽ പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ച വനിത സ്വാശ്രയസംഘമാണ് ഗ്രാമജ്യോതി വനിത ജൈവവള നിർമ്മാണ യൂണിറ്റ്. ഏഴ് അംഗങ്ങളാണ് യൂണിറ്റിലുള്ളത്. അവർക്ക് കയർബോർഡിൽ നിന്നാണ് യൂണിറ്റ് ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള അവബോധം ലഭിച്ചത്. ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് ഉദ്യോഗസ്ഥരും കാർഷിക വിജ്ഞാന വ്യാപന പ്രവർത്തകരും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. സ്റ്റേഡ്യം കയർബോർഡും നെല്ലിക്കുന്നിൽ സംഘടിപ്പിച്ച പരിശീലനപരിപാടിയിൽ നിന്നാണ് അവർ പരിശീലനം നേടിയത്. അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾക്കും ഉപകരണങ്ങൾക്കുമായി ആദ്യം 3.1 ലക്ഷം രൂപ നിക്ഷേപിച്ചു. മൊത്തം ആവശ്യമായ തുകയിൽ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തിൽ നിന്ന് 2 ലക്ഷം രൂപയും അമ്പതിനായിരം രൂപ ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തിൽ നിന്നും സഹായധനമായി ലഭിച്ചു. കൈവേലിയിലെ ചകിരി നിർമ്മാണ യൂണിറ്റിൽ നിന്നാണ് ചകിരിച്ചേർ സംഭരിച്ചത്. കമ്പോസ്റ്റ് നിർമ്മിക്കാൻ 45 മുതൽ 50 ദിവസം വരെ വേണ്ടിവരുന്നു. ചകിരിച്ചേർ കമ്പോസ്റ്റ് കൂടുതൽ പോഷകസമൃദ്ധമാക്കുവാനായി എല്ലുപൊടി (20 ശതമാനം), വേപ്പിൻപിണ്ണാക്ക് (10 ശതമാനം), രാജ്ഫോസ് (10 ശതമാനം) എന്നിവ ചകിരിച്ചേറിൽ കലർത്തുന്നു. പതിനാല് ടണ്ണോളം കമ്പോസ്റ്റ് ഉൽപാദിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. 'സൂരക്ഷ' എന്ന വ്യവസായ നാമത്തിൽ കിലോക്ക് 12 രൂപയ്ക്കാണ് വളം വിൽക്കുന്നത്. ഉൽപാദനച്ചെലവ് കിലോഗ്രാമിന് 9 രൂപ വരുന്നുണ്ട്. കഴിഞ്ഞവർഷം 16 ലക്ഷം രൂപയ്ക്ക് വളം വിൽക്കാൻ കഴിഞ്ഞു. ഒരംഗത്തിന് ശരാശരി ഒരു ദിവസം 200 രൂപ സമ്പാദിക്കാൻ കഴിയുന്നുണ്ട്. എസ് സി ബി ഡിപ്പോ, കൃഷിവേൻ എന്നിവ വഴിയും നേരിട്ടും വളം വിൽപ്പന നടത്തുന്നുണ്ട്. സംഭരിച്ച് സൂക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള സൗകര്യക്കുറവും വളം നിർമ്മാണത്തിനാവശ്യമായ ഫംഗസിന്റെ ലഭ്യതക്കുറവുമാണ് യൂണിറ്റ് നേരിടുന്ന പ്രധാനപ്രശ്നങ്ങൾ. പക്ഷേ വേതനത്തിനുപുറമേ വർഷത്തിലൊരിക്കൽ ലാഭ വിഹിതമായി 30000 രൂപ ഓരോരുത്തർക്കും നേടാൻകഴിഞ്ഞതിൽ അംഗങ്ങളെല്ലാം വളരെയധികം സന്തുഷ്ടരാണ്. തങ്ങളുടെ ആത്മവിശ്വാസവും കുടുംബത്തിലെ സ്ഥാനവും മെച്ചപ്പെടുത്തി ഓരോ അംഗവും വിശ്വസിക്കുന്നു. ആത്മാഭിമാനം മെച്ചപ്പെടുത്താനും സാമൂഹിക സമ്പർക്കത്തിനുള്ള, അവസരങ്ങളുടെ വർദ്ധനയും ആശയവിനിമയശേഷി മെച്ചപ്പെടുത്താനും ശാക്തീകരണത്തിന്റെ നേട്ടമായി അവർ കണക്കാക്കുന്നു. സ്വാശ്രയസംഘം കഴിഞ്ഞ 13 വർഷമായി സൂക്ഷ്മസംരംഭം വിജയകരമായി നടത്തിവരുന്നു. ശ്രീമതി ക്ഷിക പ്രേമനാണ് സംഘത്തിന്റെ ഇപ്പോഴത്തെ കൺവീനർ.

കേന്ദ്ര തോട്ടവിള ഗവേഷണ കേന്ദ്ര സ്ഥാപനം, കാസർഗോഡ്